

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА – ВІД ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ДО АВТОНОМІЇ: *реалії та перспективи*

Результати всеукраїнського дослідження ставлення освітян до проблем управління освітою та проявів бюрократизму в українській загальній середній освіті свідчать*, що реальна практика управління на відміну від задекларованих напрямів демократизації демонструє як наростання процесів бюрократизму в шкільній освіті, так і посилення готовності керівників навчальних закладів до активних змін.

Дослідження показало:

78,3% керівників шкіл вважають надлишковий бюрократизм та зайву „папероторчість” – паперопотоки збільшилися у 2-3 рази (за рік понад 1200 паперів, щотижня 30 паперів) найактуальнішими проблемами, що заважають їх ефективній роботі. *Замітимо, що всі опитані свідчать про зростання рівня бюрократизму в освіті після видання наказу „Про подолання проявів бюрократизму в освіті” (17.05.2005 N 297).*

Основними причинами бюрократизму в шкільній освіті директори шкіл вважають:

- Імітацію бурхливої діяльності різними службами, установами та організаціями, які перекидають на школи усілякі „заходи”.
- Існування бюрократичної вертикалі з паперобігом як основним способом управління.
- Застарілий стиль управлінського мислення

працівників „освітянських контор”, бюрократична ментальність.

- Неготовність до застосування безпаперових технологій управління на усіх рівнях.
- Коруптованість освітньої системи, яка підсилюється її зацентралізованістю.

Основними перешкодами запровадження шкільної автономії вони вважають:

- Всепроникаючу корупцію в освіті (намагання зосередити всі фінансові потоки в одних руках, взяти на себе питання працевлаштування тощо).
- Відсутність навчання керівників шкіл з фінансово-господарчих питань.
- Незахищеність керівника школи від усіляких перевертальників, яка відлякує їх від шкільної автономії.

Яскравим зразком „надлишково керованої організації” є будь-яка українська школа, а надлишковість функцій державного управління є чи не головним гальмом на шляху її розвитку, – такий головний висновок дослідження „Українська школа – від централізованого управління до автономії: реалії та перспективи”.

Людмила ПАРАЩЕНКО

Директор ліцею бізнесу м. Києва, керівник групи експертів-дослідників

*Упродовж січня-червня 2013 р. експерти Асоціації керівників шкіл м. Києва здійснювали це дослідження за підтримки Міжнародного фонду „Відродження”, у якому взяли участь більше 500 шкіл з різних регіонів України.